

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕКЛАД
(на базі французької мови рівень С1)

підготовки	магістр
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (французька). Переклад

Силабус вибіркового освітнього компонента «Військовий переклад (на базі французької мови рівень С1)» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньою програмою «Мова і література (французька). Переклад».

Розробник: Бондарук Людмила Василівна, доцент кафедри романської філології, доктор філологічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____ (О. В. Станіслав).

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри романської філології протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри: _____ (О. В. Станіслав)

1.Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Форма навчання: денна	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 035 Філологія. Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад. Освітній рівень: магістр	Вибірковий освітній компонент 6
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання: 2-ий
		Семестр: 1-ий
		Лекції: 10 год.
		Практичні: 14 год.
		Консультації: 8 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота: 88 год.	
	Форма контролю: залік	
		Мова навчання: французька, українська

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Бондарук Людмила Василівна
Науковий ступінь	Доктор філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри романської філології
Контактна інформація	+380669041098 bondaruk.liudmyla@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Консультації	Проводяться згідно з розкладом, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація освітнього компонента. Вибірковий освітній компонент «Військовий переклад (на базі французької мови рівень С1)» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр», галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія освітньої програми «Мова і література (французька). Переклад» і зумовлена необхідністю підготовки професійних перекладачів спеціального профілю. *Об'єктом* освітнього компонента є формування професійної компетентності перекладача спеціального профілю. *Предметом* освітнього компонента є військова термінологія та відповідні способи її застосування і перекладу засобами вихідної та цільової мов.

2. **Пререквізити.** Підґрунтям для викладання освітнього компоненту «Військовий переклад (на базі французької мови рівень С1)» є рівні В 1–В 2 володіння французькою мовою, а також цілісне сприйняття іноземної (французької) мови як іншомовного коду, який має свої закономірності та вузькоспеціальну інформацію й термінологію.

Постреквізити. Знання, уміння й навички знадобляться і можуть бути використані у процесі професійної перекладацької діяльності, особливо вузькоспеціальної військової сфери, формуватимуться навички логічно, аргументативно, сконденсовано формулювати висловлювання, комунікувати в особливих ситуаціях за спеціальних умов.

3. **Мета і завдання освітнього компонента** – формувати комунікативну компетенцію здобувачів в актах міжкультурного усного чи письмового спілкування спеціальної (військової) галузі; розвивати уміння лаконічно, стисло, логічно й аргументативно висловлювати власну думку із використанням відповідної термінології; навчати адекватного користування французькою мовою на рівні носія мови.

4. **Результати навчання (компетентності).** Студенти здобудуть наступні компетентності: здатність усного чи письмового спілкування та перекладу у спеціальній (військовій) галузі; розрізнення складових сфер інтегральної теорії перекладу.

5. Структура освітнього компонента

Умовні скорочення:

ДС – дискусія; ДБ – дебати; РП – реферативне повідомлення,

П – презентація УО – усне опитування.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форми контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Concept d'emploi des forces, la sécurité et la doctrine						
Тема 1. Organisation des forces armées.	14	1	2	10	1	УО /5 П/5
Тема 2. Les particularités du métier militaite, les obligations et les exigences du traducteur militaire.	14	1	2	10	1	УО /5 РП/ДС/5
Разом за модулем 1	28	2	4	20	2	20
Змістовий модуль 2. Structure du corps personnel militaire						
Тема 3. Personnel militaire	17	2	2	12	1	УО /5 П/5
Тема 4. Grades militaires	19	2	2	14	1	УО/5 П/5
Разом за модулем 2	36	4	4	26	2	20
Змістовий модуль 3. Organisation des forces armées						
Тема 5. Structure générale des forces armées et hautes responsabilités militaires	13	1	1	10	1	УО / РП 5
Тема 6. Armée de terre et de l'air.	13	1	1	10	1	УО /

Marine nationale.						П/ДС 5
Тема 7. Gendarmerie nationale.	14	1	2	10	1	УО / ПЗ/ДБ 5
Тема 8. Le traducteur sermenté. Les documents judiciaires.	16	1	2	12	1	УО / ДБ/РМГ 5
Разом за модулем 3	56	4	6	42	4	20
Загалом за поточний контроль						Бал
Усні відповіді та письмові завдання на практичних заняттях						60
Загалом за підсумковий контроль						
Контрольна робота						20
Укладання глосарію військових термінів						20
Усього	120	10	14	88	8	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі здобувачами за графіком, складеним кафедрою романської філології з урахуванням потреб і можливостей здобувача.

Таблиця 4

№ з/п	Види завдань
1.	Опрацювання лекційного матеріалу.
2.	Опрацювання фахової літератури з метою підготовки реферативних повідомлень та участі у дискусії з питань, винесених на практичні заняття.
3.	Підготовка практичних занять.
4.	Укладання термінологічного словника.
5.	Підготовка практичних завдань.
5.	Підготовка до модульних контрольних робіт.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу; бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби, дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки.

На початку вивчення вибіркового освітнього компонента викладач повинен ознайомити здобувачів з метою і завданнями; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності; з особливостями отримання різних видів освіти. Здобувачі зобов'язані відвідувати практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль. За об'єктивних причин,

наприклад, в умовах карантинних обмежень, воєнного стану або ж хвороба здобувача (чи здобувач освіти з особливими потребами), працевлаштування, міжнародне стажування, за умови певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за певним графіком з використанням технологій дистанційного навчання (зокрема, навчальна платформа Microsoft Teams, відеозаняття в Zoom тощо) відповідно до Положення про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3ZmadtD>).

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Військовий переклад (на базі французької мови рівень C1) базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bitly.ws/Ud2r>) та здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань здобувачів.

При вивченні освітнього компонента здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включають опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, володіння термінологічним словником освітнього компонента, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших здобувачів, участь у дискусіях та дебатах, підготовку виступів та презентацій).

Підсумкова оцінка (100 балів за семестровий залік) становить сумарну кількість балів за усі види діяльності поточного контролю. *Поточним контролем* передбачено оцінювання відповідей на практичних заняттях (60 балів – усі форми поточного контролю під час практичних занять оцінюються за 5-бальною шкалою (від 1-5); набрані бали додаються), що має на меті перевірку рівня знань здобувачів та їхню активність на занятті; підсумкової контрольної роботи (20 балів) та укладання глосарію військових термінів (20 балів).

Якщо здобувач освіти хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації та доповіді за тематикою освітнього компонента.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів за п'ятибальною системою під час практичних занять

5	Здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговується спеціальною термінологією; доречно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; бере участь у дискусії при обговоренні питань на семінарських заняттях; ретельно готує реферативні повідомлення; успішно виконує контрольні завдання; вміє практично застосовувати отримані знання з освітнього компонента.
4	Здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлені завдання; правильно розкриває основний зміст матеріалу; використовує спеціальну термінологію; вміє працювати з додатковими джерелами; його відповіді, реферативні повідомлення не завжди повні, містять деякі неточності у викладі інформації, хоча помилки є несуттєвими; контрольні завдання виконує добре; вміє практично застосовувати отримані знання з освітнього компонента.
3	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення виконані неретельно, фрагментарно; при виконанні контрольних завдань робить помилки; здобувач застосовує знання на практиці частково.
2	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією

	володіє погано; реферативні повідомлення – фрагментарні; при виконанні контрольних завдань робить багато помилок; здобувач не вміє застосувати знання на практиці.
1	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом; є численні помилки у викладі інформації; спеціальною термінологією не володіє; реферативні повідомлення не відповідають змісту та формі питання; при виконанні контрольних завдань кількість правильних відповідей мінімальна; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці
0	Здобувач відсутній на занятті або взагалі не виконав практичні завдання.

Поточний контроль передбачає виконання підсумкової контрольної роботи. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за 1 підсумкову контрольну роботу становить 20 балів. Вона складається з 2 частин: 1) теоретична (відповідь на теоретичне питання – 10 балів); 2) практична (переклад відповідного документа з військової тематики (10 балів) та здача 20 термінів (20 балів). Відсутність здобувача на контрольній роботі оцінюється у “0” балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для здобувача можливе за умови його відсутності з поважної причини.

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи

Тести та практичні завдання	Критерії оцінювання
16-20	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час написання контрольної роботи, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Правильно виконав усі практичні завдання.
12-15	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час написання підсумкової контрольної роботи, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно виконав більшість завдань з деякими неточностями.
8-11	Здобувач володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час написання контрольної роботи, але без обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно виконав половину практичних завдань.
4-7	Здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час написання контрольної роботи, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, правильно виконав меншість завдань зі значними помилками.
1-3	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час написання контрольної роботи, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно виконав окремі завдання.
0	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не виконав жодного практичного завдання.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не передбачена формами поточного контролю. Таким чином, здобувач освіти, крім балів за поточне

оцінювання, може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики ОК); а також за активність на заняттях здобувач може додатково отримати до 20% максимального поточного балу. Кількість отриманих балів затверджується протоколом кафедри та погоджується науково-методичною комісією факультету.

У цьому випадку здобувач інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених здобувачем отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

– 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади; – 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування тощо). Процес зарахування регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компонента.

Якщо здобувач бере участь у програмі академічної мобільності та має можливість відвідувати подібний курс в іншому ЗВО, то, за умови підтвердження його складання, оцінка може бути перенесена. Процедура зарахування врегульована відповідним Положенням (<https://bit.ly/3VUrNSr>).

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), відповідно до якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), дотримуватися норм академічної доброчесності, уникати плагіату та поважати інтелектуальну власність інших людей, вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно.

Політика щодо дедлайнів та перекладання. Організація процесу вивчення освітнього компонента дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. У разі відсутності з поважної причини на практичному занятті – знання здобувача оцінюють за результатами усного опитування по темі, а також за результатами письмових завдань, які надсилаються на електронну пошту, зазначену в силабусі. У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовується платформа Zoom для забезпечення освітнього процесу.

Усі види робіт поточного контролю, виконані поза графіком і термінами передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до

початкової вартості виду роботи. Перескладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку студентів у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bitly.ws/ZS5E>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль

Підсумкова оцінка (100 балів за семестровий залік) становить сумарну кількість балів за усі види діяльності поточного контролю, зокрема, бали за практичні заняття, контрольну роботу та глосарій. Підсумковий контроль (залік) фіксується у журналі після вивчення модуля. Якщо підсумкова оцінка (бали) з ОК є сумою підсумкових модульних оцінок та становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК. Така оцінка виставляється у день проведення заліку за умови обов'язкової присутності здобувача.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. На залік виносяться теми, передбачені у силабусі ОК. Структуру, питання та критерії оцінювання заліку викладач повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо здобувач не володіє понятійно-категоріальним апаратом з ОК, дає неправильні відповіді, залік вважається нескладеним. Здобувачі, які не склали залік, повинні перескласти його. Перескладання заліку відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету.

Підсумковий контроль успішності здобувачів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії. Підсумковий рейтинговий бал (за 100-бальною шкалою) записується у залікову відомість та індивідуальний навчальний план студента (ІНПС).

Питання, що виносяться на залік:

1. Concept d'emploi des forces, la sécurité et la doctrine.
2. Organisation des forces armées.
3. Les particularités du métier militaire, les obligations et les exigences du traducteur militaire.
4. Personnel militaire.
5. Grades militaires.
6. Structure du corps personnel militaire.
7. Organisation des forces armées.
8. Structure générale des forces armées et hautes responsabilités militaires.
9. Armée de terre et de l'air.
10. Marine nationale.
11. Gendarmerie nationale.
12. Le traducteur sermenté : les obligations et les exigences.
13. Les documents judiciaires.
14. Stratégie générale militaire.
15. Les missions confiées aux forces armées.
16. Concepts interarmées d'emploi des forces.
17. La politique de sécurité et de défense de la France.

18. Les compétences du traducteur militaire.
19. La traduction militaire : les aspects théoretico-conceptuels.
20. La traduction militaire comme la notion spécialisée.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

Оцінювання за 100-бальною шкалою

90-100 – Здобувач повно та ґрунтовно засвоїв всі теми, зазначені в силабусі ОК, вмiє вiльно та самостiйно викласти змiст всiх питань освiтнього компонента, розумiє його значення для своєї професiйної пiдготовки, повнiстю виконав усi завдання кожної теми та поточного контролю в цiлому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

82-89 – Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання, зазначені в силабусі ОК. Вмiє самостiйно викласти змiст основних питань освiтнього компонента, виконав завдання кожної теми поточного контролю.

75-81 – Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми, зазначені в силабусі ОК, не вмiє самостiйно викласти змiст деяких питань освiтнього компонента. Окремі завдання кожної теми поточного контролю виконав не повнiстю.

67-74 – Здобувач засвоїв лише окремі теми, зазначені в силабусі ОК. Не вмiє вiльно самостiйно викласти змiст основних питань освiтнього компонента, окремі завдання кожної теми поточного контролю не виконав.

60-67 – Здобувач засвоїв лише окремі питання ОК. Не вмiє достатньо самостiйно викласти змiст бiльшості питань освiтнього компонента. Виконав лише окремі завдання кожної теми поточного контролю.

1-59 – Здобувач не засвоїв бiльшості тем, зазначених в силабусі ОК, не вмiє викласти змiст бiльшості основних питань освiтнього компонента. Не виконав бiльшості завдань кожної теми поточного контролю.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Балабін В. В. Визначення компетентності військового перекладача. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Філологічні науки. Житомир : ЖДУ імені Івана Франка, 2018. Випуск 1 (87). С. 37–41.
2. Балабін В. В. Визначення поняття «військовий переклад». *Філологічні трактати*. Київ : КНУ ім Т. Г.Шевченка, 2018. С. 7–14.
3. Балабін В. В. Завдання теорії військового перекладу. *Філологія і лінгвістика в сучасному суспільстві: матеріали V Міжнародної науково-практичної*

- конференції. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 105–107.
4. Балабін В. В. Зміст службових функцій та завдань військового перекладача *Філологічні трактати*. Київ : КНУ ім Т. Г.Шевченка, 2018. Том 10. № 2. С. 35–41.
 5. Балабін В. В. Теоретико-концептуальні основи військового перекладу. *Філологічні трактати*. Київ : КНУ ім Т. Г.Шевченка, 2018. Том 10. № 1, 2018. С. 7–18.
 6. Ольховой І. О., Білан М. Б., Акульшин О. В. Основи військового перекладу (французька мова). Київ: Логос, 2012. 632 с.
 7. *Interprète militaire en France*. URL : https://fr.wikipedia.org/wiki/Interpr%C3%A8te_militaire_en_France
 8. Lesparre J. *Intercepteur traducteur de l'armée de l'air et de l'espace*. URL : <https://www.cidj.com/metiers/intercepteur-traducteur-de-l-armee-de-l-air-et-de-l-espace>

Додатковий перелік:

1. Бондарук Л., Міщук Я. Концепт «злочин»: лінгвокультурологічна репрезентація та особливості перекладу (на прикладі роману Жоржа Сіменона «Невдача комісара Мегре»). *Сучасні дослідження з іноземної філології*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. № 3–4 (21–22). С. 7–16.
2. Бондарук Л. В. Символ у системі суміжних термінів: теоретичне потрактування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2019. № 38. С. 190–193.
3. Бондарук Л. В. Поліфункціональність символу: з теорії поглядів. *Філологічні науки*. Полтава : Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, 2019. Вип. 30. С. 50–52.
4. Закон України «Про Збройні сили України». Відомості Верховної Ради України від 01. 12. 2000. № 48, ст. 410.
5. Клаузевиц К. Принципи ведення війни. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2023. 274 с.
6. Французько-український, україно-французький словник основних термінів військово-повітряних сил країн НАТО/ [укл. І. О. Ольховой, М. Б. Білан]. Київ: Логос, 2007. 116 с.

Інтернет-ресурси:

1. <https://www.wordreference.com/fren/militaire>
2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Interpr%C3%A8te_militaire_en_France